

Zadanie 22

autor: GdziejestNemo?

20 marca 2020

Treść zadania

Wiadomo, że L jest językiem regularnym. Pokaż, że w takim razie język $\{w : \exists n \in \mathbb{N} w^n \in L\}$ jest też językiem regularnym. Przez w^n rozumiemy tu słowo w skonkatelowane ze sobą n razy.

Rozwiązanie

Skoro L jest językiem regularnym, weźmy DFA $A = \langle \Sigma, Q, q_0, F, \delta \rangle$ rozpoznający ten język. Niech $k = |Q|$.

Lemat 1. *Jeżeli $w^n \in L$ dla $n \geq k$, wtedy istnieje również $m < k$ takie, że $w^m \in L$.*

Dowód. Załóżmy, nie wprost, że $\forall i < n w^i \notin L$ inaczej mówiąc $\hat{\delta}(q_0, w^i) \notin F$. Popatrzmy na następujący ciąg stanów $q_0, \hat{\delta}(q_0, w), \hat{\delta}(q_0, w^2), \dots, \hat{\delta}(q_0, w^n)$. Z zasady szufladkowej Dirichleta wynika, że istnieją takie $i < j$, takie że

$$\hat{\delta}(q_0, w^i) = \hat{\delta}(q_0, w^j)$$

ponieważ elementów ciągu jest $n + 1 > k$, a stanów w automacie k .

W takim razie

$$\hat{\delta}(q_0, w^{n-(j-i)}) = \hat{\delta}(\hat{\delta}(q_0, w^i), w^{n-j}) = \hat{\delta}(\hat{\delta}(q_0, w^j), w^{n-j}) = \hat{\delta}(q_0, w^n)$$

a więc $w^{n-(j-i)} \in L$, co jest sprzeczne z założeniem. □

Korzystając z Lematu 1 :

$$\{w : \exists n \in \mathbb{N} w^n \in L\} = \{w : \exists n \in \{0, 1, \dots, k-1\} w^n \in L\}$$

Nazwijmy ten język L' .

Skonstruujemy DFA $B = \langle \Sigma, Q', q'_0, F', \delta' \rangle$, rozpoznający język L' .

Niech

$$\begin{aligned} Q' &= \{q_0, q_1, \dots, q_{k-1}\}^k \\ q'_0 &= \langle q_0, q_1, \dots, q_{k-1} \rangle \\ \delta'(\langle q_0, q_1, \dots, q_{k-1} \rangle, w) &= \langle \hat{\delta}(q_{i_0}, w), \hat{\delta}(q_{i_1}, w), \dots, \hat{\delta}(q_{i_{k-1}}, w) \rangle \end{aligned}$$

Zdefiniujmy następujące operatory :

$$[*] : Q^k \times \{0, \dots, k-1\} \rightarrow Q$$

tak, że : $\langle q_{i_0}, q_{i_1}, \dots, q_{i_{k-1}} \rangle [x] = q_{i_x}$

$$\circ : Q^k \times Q^k \rightarrow Q^k$$

tak, że : $\langle q_{i_0}, q_{i_1}, \dots, q_{i_{k-1}} \rangle \circ q'_2 = \langle q'_2[i_0], q'_2[i_1], \dots, q'_2[i_{k-1}] \rangle$

Jaki jest intuicyjny sens tych operatorów?

$$q'^1 = q'$$

$$q'^m = q' \circ q'^{m-1}$$

Proszę dodać intuicyjny opis. Naprawdę trudno to zrozumieć.

Ufff. To jest strasznie formalne. Wolałbym, żeby rozwiązania były pisane na wyższym poziomie abstrakcji.

Lemat 2. Jeżeli

$$\langle q_{i_0}, q_{i_1}, \dots, q_{i_{k-1}} \rangle = \hat{\delta}'(q'_0, w_1)$$

$$q'_2 = \hat{\delta}'(q'_0, w_2)$$

wtedy

$$\langle q_{i_0}, q_{i_1}, \dots, q_{i_{k-1}} \rangle \circ q'_2 = \hat{\delta}'(q'_0, w_1 w_2)$$

Dowód.

$$\begin{aligned} \langle q_{i_0}, q_{i_1}, \dots, q_{i_{k-1}} \rangle \circ q'_2 &= \langle q'_2[i_0], q'_2[i_1], \dots, q'_2[i_{k-1}] \rangle \\ &= \langle \hat{\delta}(q_{i_0}, w_2), \hat{\delta}(q_{i_1}, w_2), \dots, \hat{\delta}(q_{i_{k-1}}, w_2) \rangle \\ &= \hat{\delta}'(\langle q_{i_0}, q_{i_1}, \dots, q_{i_{k-1}} \rangle, w_2) \\ &= \hat{\delta}'(\langle \hat{\delta}(q_0, w_1), \hat{\delta}(q_1, w_1), \dots, \hat{\delta}(q_{k-1}, w_1) \rangle, w_2) \\ &= \langle \hat{\delta}(q_0, w_1 w_2), \hat{\delta}(q_1, w_1 w_2), \dots, \hat{\delta}(q_{k-1}, w_1 w_2) \rangle \\ &= \hat{\delta}'(q'_0, w_1 w_2) \end{aligned}$$

□

Korzystając z wyżej zdefiniowanych operatorów oraz faktu, że zbiór $\{1, \dots, k-1\}$ jest skończony, definiujemy F' , jako:

$$F' = \{q' \in Q' : \exists_{y \in \{1, \dots, k-1\}} q'^y[0] \in F\}$$

Pokażemy, że $w \in L' \Leftrightarrow \hat{\delta}'(q'_0, w) \in F'$.

F można opisać intuicyjnie.

Dowód. Korzystając z lematu 2 $\hat{\delta}'(q'_0, w)^y[0] = \hat{\delta}'(q'_0, w^y)[0] = \hat{\delta}(q_0, w^y)$.

$$\begin{aligned} w \in L' &\Leftrightarrow \exists_{y \in \{1, \dots, k-1\}} w^y \in L \\ &\Leftrightarrow \exists_{y \in \{1, \dots, k-1\}} \hat{\delta}(q_0, w^y) \in F \\ &\Leftrightarrow \exists_{y \in \{1, \dots, k-1\}} \hat{\delta}'(q'_0, w)^y[0] \in F \\ &\Leftrightarrow \hat{\delta}'(q_0, w) \in F' \end{aligned}$$

□

Wierze, że jest dobrze, ale trudno było to sparsować.